

WÓJT GMINY LEONCIN

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**MIEJSCOWEGO PLANU ZAGOSPODAROWANIA
PRZESTRZENNEGO**

miejsowości NOWY WILKÓW

gmina Leoncin

POWIAT NOWODWORSKI

WOJEWÓDZTWO MAZOWIECKIE

LEONCIN 2007r.

Spis treści:

Informacje ogólne oraz podstawy formalno – prawne	2
Cel i zakres opracowania	2
Krótki opis terenu objętego planem	3
Ocena stanu środowiska przyrodniczego oraz problemy wynikające z tego stanu	3
Analiza ustaleń planu	4
Skutki dla środowiska wynikające z projektowanego przeznaczenia terenu	7
Skutki wynikające z realizacji ustaleń i ich ocena	9
Ocena stopnia zgodności ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Leoncin	11
Ocena stopnia zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi	11
Ocena przewidzianych zmian w przypadku braku realizacji ustaleń planu	11
Ocena skuteczności ochrony bioróżnorodności	12
Ocena zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska	13
Ocena właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Ocena ochrony walorów krajobrazowych i kulturowych	13
Ocena potencjalnych zagrożeń dla środowiska i ludzi wynikających z realizacji ustaleń	14
Ocena skutków dla istniejących form ochrony przyrody i zmian w krajobrazie kulturowym	14
Ocena zmian w krajobrazie	15
Rozwiązania eliminujących lub ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko	15
Wnioski	17
Literatura i wykorzystane materiały	18
Regulacje prawne:	19

Informacje ogólne oraz podstawy formalno – prawne

„Prognoza oddziaływania na środowisko miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Nowy Wilków, gmina Leoncin”, zwana dalej *Prognozą* dotyczy terenu określonego w uchwale Rady Gminy Leoncin nr IV/22/07 w sprawie przystąpienia do sporządzenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego miejscowości Nowy Wilków wraz z obszarem pozostającym w zasięgu oddziaływania wynikającego z realizacji ustaleń tego planu.

Sporządzenie Prognozy wynika z artykułu 41 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 62, poz. 627 z późn. zm.).

Zgodnie z art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 27 marca 2003r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz. U. nr 80, poz. 717) *Prognozę* sporządza się wraz z projektem planu miejscowego, uwzględniając ustalenia Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Leoncin.

Zakres merytoryczny opracowania uwzględnia warunki określone w Rozporządzeniu Ministra Środowiska (z dnia 14 listopada 2002r.) w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko projektów planów zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 197, poz. 1667).

Opracowanie składa się z części tekstowej i graficznej. Przyjęta skala (1:1000) odpowiada skali sporządzonego planu.

W dokumencie wykorzystano informacje zawarte w „Programie Ochrony Środowiska gminy Leoncin” „Opracowaniu ekofizjograficznym miejscowości Michałów i Nowy Wilków” oraz Raporcie WIOŚ „Stan środowiska przyrodniczego w województwie mazowieckim” 2005r.

Cel i zakres opracowania

Zadaniem niniejszej prognozy jest :

- określenie charakteru i intensywności prawdopodobnych oddziaływań, które wywołane będą przez realizację planu, tzn. określenie wpływu wynikającego z nowego przeznaczenia terenów na rodzaje użytkowania oraz z określenia warunków ich zagospodarowania,

- sprawdzenie czy:

- w rozwiązaniach projektu planu zabezpieczono we właściwy sposób interes środowiska przyrodniczego i kulturowego,
- rozwiązania uwzględniają cel, jakim jest zapobieganie, ograniczanie czy kompensacja przyrodnicza negatywnego oddziaływania na środowisko, i minimalizacji konfliktów i zagrożeń,
- warunki realizacji rozwiązań planu mogą znacząco oddziaływać na środowisko.

- sprawdzenie, na ile ustalenia planu:

- pozwolą na zachowania istniejących zasobów środowiska,
- wzbogacą, przyczynią się do odtworzenia obniżonych lub zdegradowanych wartości,
- zagrażą środowisku przyrodniczemu,
- osłabiają istniejące zagrożenia.

Na zakres treści dokumentu składają się:

- analiza i ocena stanu środowiska przyrodniczego oraz znaczących skutków dla środowiska, które mogą wynikać z projektowanego przeznaczenia terenu,

- ocena skutków dla środowiska ustaleń zawartych w planie z punktu widzenia zgodności: projektowanego użytkowania i zagospodarowania terenu z uwarunkowaniami zawartymi w opracowaniu ekofizjograficznym, z celami i kierunkami rozwoju gminy zawartymi

w Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Leoncin, z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska.

Prognoza uwzględnia skutki wpływu zaproponowanego sposobu zagospodarowania, urządzenia i użytkowania terenu na środowisko,

z uwagi, na jakość życia i zdrowia mieszkańców, stan środowiska, jego wrażliwość i odporność na degradację oraz zdolność do regeneracji, ochronę różnorodności biologicznej.

W dokumencie skoncentrowano się głównie na ewentualnych zmianach środowiska wywołanych przez zagospodarowanie ustalone nowymi, w stosunku do obowiązujących wcześniej, zapisami planu.

Krótki opis terenu objętego planem

Na obszar objęty planem składa się jednostka osadnicza położona w północno-środkowej części gminy Leoncin, Nowy Wilków, o powierzchni - 255,11ha. Teren położony jest w otulinie Kampinoskiego Parku Narodowego, a południowa część na terenie KPN.

Jest to wieś granicząca: od północy – z gruntami m. Wilków Polski, od północno-wschodu – z Leoncinem, od wschodu – z m. Teofile, od południowego-zachodu – z Polesiem Nowym a południowe krańce graniczą z gruntami PGL Nadleśnictwa Komorów i przylegają do terenu Kampinoskiego Parku Narodowego. Centralnie przez m. Nowy Wilków przebiega droga powiatowa nr 01609 Nowiny - Leoncin - Nowe Grochale.

Jest to teren równinny, głównie użytkowany rolniczo, położony w dolinie rz. Wisły oddalony od jej koryta o ok. 4 km. Grunty odwadniane są przez sieć rowów melioracyjnych i główny ciek obszaru - Kanał Kromnowski, który jest prawostronnym dopływem Bzury.

Ocena stanu środowiska przyrodniczego oraz problemy wynikające z tego stanu

Z analizy stanu środowiska i uwarunkowań przyrodniczych m. Nowy Wilków zawartych w opracowaniu ekofizjograficznym i studium gminy wynika, że obszar objęty opracowaniem cechuje:

- mało zdegradowane środowisko przyrodnicze, niski poziom degradacji powierzchni ziemi,
- lokalizacja w otulinie KPN (i na terenie KPN), która wymusza przestrzeganie podwyższonego reżimu w zakresie ochrony środowiska,
- wysoki poziom wód gruntowych i uwodnienia znacznej części terenu, szczególnie w dolnie Kanału Kromnowskiego i pozostałych cieków obszaru,
- bardzo niska lesistość oraz znaczne rozdrobnienie kompleksów leśnych,
- występowanie gleb słabych klas bonitacji (kl.V i VI), brak gleb III i IV klasy,
- główne użytkowanie rolnicze, w tym znaczący udział łąk i pastwisk,
- korzystne warunki mikroklimatyczne i aerosanitarne,
- występowanie na większości obszaru gruntów łatwoprzepuszczalnych,
- liczne stanowiska archeologiczne,
- wysokie walory naturalne środowiska oraz różnorodność gatunkowa roślin i siedlisk terenów sąsiednich,
- braki w uzbrojeniu terenu w infrastrukturę techniczną (sieć kanalizacyjna, gazowa),

- położenie w obrębie czwartorzędowego zbiornika wód podziemnych GZWP 222 – “Zbiornik Środkowej Wisły”,

Z powyższego wynikają podstawowe problemy związane z jakością środowiska tj.:

1. Zagrożenie powodziowe w przypadku rozmiękczenia się i rozmycia wału chroniących rz. Wisłę, przelania wód powodziowych przez koronę wału czy podsiąkania terenu oraz związane z długotrwałymi i intensywnymi deszczami w dolinach istniejących cieków.
2. Zbyt niski udział lasów w strukturze użytkowania,
3. Zbyt wysoki udział gruntów rolnych w stosunku do jakości gleb,
4. Niedostateczny poziom wyposażenia w infrastrukturę ochrony środowiska: systemu odprowadzania i oczyszczania ścieków, gazyfikacji,
5. Brak kompleksowych rozwiązań w gospodarce odpadami,
6. Niedostateczne wykorzystanie walorów przyrodniczych i krajobrazowych.

Analiza ustaleń planu

Przeznaczenie i użytkowanie terenu dotyczy:

- a) obszarów, których adaptuje się istniejące zagospodarowanie i użytkowanie terenu – w granicach jednostek znalazły się tereny w całości lub częściowo zainwestowane, ewentualne nowe obiekty stanowiąc będą uzupełnienie lub zagęszczenie istniejącej zabudowy,
- b) obszary adaptacji terenów wolnych, a przewidzianych pod zainwestowanie w planie, który stracił moc 31.12.2003r.
- c) obszarów realizacji nowych elementów użytkowania i zagospodarowania, głównie tereny wolne od zainwestowania bądź z pojedynczą rozproszoną zabudową.

Za istotne dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego uznano w pierwszej kolejności sytuację opisaną w punkcie c oraz pozostawienie w dotychczasowym utrzymaniu terenów otwartych (użytki zielone, rolne, kompleksy leśne) i wód płynących, w drugiej kolejności sytuację opisaną w punkcie c, a za najmniej istotną – sytuację a.

Tab, 1 Nowy Wilków

Funkcj a terenu	Przezna- czenie terenu	Ozna- czenie	Powierz- -chnia (ha)	Nowe użytko- wanie	Ograniczenia w użytkowaniu
Mieszkaniowa i usługowa	Zabudowa jedno- rodzinna	1 MN	3,90	-	-
		2 MN	0,50	-	-
		3 MN	0,92	+	stanowisko archeologiczne
		4 MN	0,27	+	-
		5 MN	1,58	+	stanowisko archeologiczne
		7 MN	0,87	-	-
		8 MN	0,85	+	-
		9 MN	4,97	+	strefa od kanału - 20m
		12 MN	1,00	-	strefa od kanału - 20m
		14 MN	5,40	-	stanowisko archeologiczne
16 MN	7,90	-	stanowisko archeologiczne strefa od kanału - 20m		

		17 MN	0,15	+	strefa od kanału - 20m strefa od KPN - 100m	
		18 MN	0,15	-	strefa od KPN - 100m	
		20 MN	0,55	+	-	
		22 MN	0,53	+	strefa od kanału - 20m	
		23 MN	0,18	+	-	
		25 MN	1,25	+	-	
		27 MN	2,55	+	-	
		28 MN	0,90	+	stanowisko archeologiczne	
		29 MN	0,50	+	-	
		30 MN	0,70	+	-	
		33 MN	1,84	+	stanowisko archeologiczne	
		34 MN	0,92	-	-	
		36 MN	0,15	+	-	
		38 MN	3,81	+	stanowisko archeologiczne	
		39 MN	0,45	+	-	
		40 MN	0,60	+	-	
		41 MN	0,68	+	-	
		42 MN	0,65	-	-	
		44 MN	1,70	-	stanowisko archeologiczne	
		45 MN	4,63	+	stanowisko archeologiczne	
		46 MN	1,04	+	-	
	47 MN	0,45	+	stanowisko archeologiczne strefa od kanału - 20m		
	128 MN	0,09	+	-		
	Zabudowa zagrodowa	6 RM	0,27	-	-	
		11 RM	0,25	-	strefa od kanału - 20m	
		13 RM	0,25	-	-	
		19 RM	0,28	-	-	
		21 RM	0,33	-	-	
		31 RM	0,50	-	-	
		32 RM	0,25	-	-	
		35 RM	0,55	-	-	
		37 RM	0,40	-	-	
	43 RM	0,50	-	-		
	Zabudowa usługowo-mieszkalniowa	10 U.MN	0,25	+	strefa od kanału - 20m	
		15 U.MN	0,45	+	-	
		24 U.MN	0,85	+	-	
		26 U.MN	0,10	+	-	
	Biologiczna	Teren zieleni nieurządzonej	48 Z	0,10		
			49 Z	0,05		
			50 Z	0,05		
			51 Z	0,10		
		Teren wód	53 WS	0,04		
			54 WS	1,04		
			55 WS	0,35		
			56 WS	0,05		
			52 WR	0,08		
			57 WR	0,26		
58 WR			0,37			
59 WR			0,50			
59A WR			0,05			
60 WR	0,03					

		61 WR	0,26		
		62 WR	0,48		
		120 WR	0,03		
		121 WR	0,33		
		122 WR	0,06		
		123 WR	0,13		
		124 WR	0,05		
	Teren lasów	63 ZL	0,10		
		64 ZL	0,10		
		65 ZL	0,10		
		66 ZL	0,10		
		67 ZL	0,13		
		68 ZL	0,12		
		69 ZL	0,25		
		70 ZL	0,10		
		71 ZL	0,15		
		72 ZL	0,20		
		73 ZL	1,30		stanowisko archeologiczne
		74 ZL	0,30		
		75 ZL	0,25		
		76 ZL	0,15		
		77 ZL	0,60		
		78 ZL	0,20		
		80 ZL	0,75		
		81 ZL	0,56		
		82 ZL	0,15		
		83 ZL	0,33		
		84 ZL	0,54		
		85 ZL	0,36		
		86 ZL	0,10		
		87 ZL	0,06		
		88 ZL	0,17		
		89 ZL	0,10		
		90 ZL	0,06		
		91 ZL	3,00		
	92 ZL	0,35			
	93 ZL	0,23			
	94 ZL	0,11			
	95 ZL	0,15			
	96 ZL	0,44			
	Zalesienia	99 ZLD	0,03	+	
		100 ZLD	0,50	+	
	Teren KPN	79 ZN	0,50		
		97 ZN	4,15		
		98 ZN	1,30		

Zmiana przeznaczenia dotyczy terenów przeznaczonych pod zabudowę mieszkaniową jednorodzinną z dopuszczeniem usług nieuciąźliwych jako przeznaczenie uzupełniające, terenów przeznaczonych pod budowę dróg dojazdowych i wewnętrznych oraz zalesienia gruntów nieprzydatnych rolniczo. W dotychczasowym użytkowaniu pozostają tereny przeznaczone pod funkcję mieszkaniową jednorodzinną i zagrodową a także tereny zieleni nieurządzonej, lasy, wody powierzchniowe i tereny łąk i pastwisk.

Dla terenów zainwestowanych ustalenia planu dotyczą adaptacji istniejącego zainwestowania i realizacji inwestycji zgodnych z funkcją terenu. Dla zainwestowania uzupełniającego na tych terenach plan zakłada ustalenie linii zabudowy w nawiązaniu do istniejącej zabudowy uwzględniając nieprzekraczalną linię zabudowy.

Dla terenów zainwestowanych plan adaptuje istniejącą zabudowę, dopuszcza jej uzupełnienie poprzez nowe zainwestowanie.

- Dla funkcji leśnej dopuszcza lokalizację obiektów związanych z gospodarką leśną i eksploatacją lasów, realizację ciągów spacerowych, szlaków turystycznych, elementów liniowej infrastruktury technicznej, utrzymanie oczek wodnych i łąk śródleśnych.
- Dla funkcji rolnej dopuszcza realizację obiektów związanych z hodowlą i produkcją rolną, w tym nowych siedlisk rolniczych dla gospodarstw o powierzchni powyżej 2ha, zbiorników wodnych związanych z potrzebami rolnictwa lub gospodarki rybackiej, urządzeń melioracyjnych, małej retencji i urządzeń przeciwpowodziowych oraz zalesień, zadrzewień i zakrzaczeń najsłabszych gleb.

Ograniczenia w użytkowaniu dla całego terenu objętego opracowaniem wynikają z zakazu lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu przepisów o ochronie środowiska (za wyjątkiem urządzeń infrastruktury i obiektów obsługi technicznej) oraz wszelkiej produkcji i usług mechaniki pojazdowej, handlu typu bazarowego oraz dystrybucji takich towarów jak: gaz, paliwa płynne i inne substancje niebezpieczne, z zakazu realizacji usług uciążliwych i składowania jakichkolwiek odpadów.

Ograniczenia w użytkowaniu dla poszczególnych terenów związane są z licznymi występującymi stanowiskami archeologicznymi, 100-metrową strefą od Kampinoskiego Parku Narodowego, 20-metrową strefą przybrzeżną Kanału Kromnowskiego i 5-metrową strefą od rowów melioracyjnych. Plan ustalił minimalną powierzchnię biologicznie czynną dla każdej działki wynoszącą 50%. Lokalizacja zabudowy w bezpośrednim sąsiedztwie ciągów komunikacyjnych skutkuje zachowaniem nieprzekraczalnej linii zabudowy.

Skutki dla środowiska wynikające z projektowanego przeznaczenia terenu

Wynik realizacji *planu* może wywołać zmiany w środowisku naturalnym polegające na:

- zmniejszeniu powierzchni czynnej biologicznie i uszczupleniu przestrzeni rolnej w związku ze zmianą przeznaczenia terenu,
- zniszczeniu profilu glebowego przez wykopy pod fundamenty obiektów budowlanych, sieci podziemnej infrastruktury technicznej,
- wkraczaniu zamierzeń inwestycyjnych w wolną przestrzeń przyrodniczą – co może prowadzić do osłabienia struktur istotnych dla funkcjonowania przyrody na tym obszarze,
- powstaniu źródeł emisji zanieczyszczeń powietrza z urządzeń ciepłowniczych,
- powstaniu znacznych ilości odpadów i ścieków komunalnych,
- intensyfikacji ruchu drogowego,
- w czasie realizacji sieci kanalizacyjnej: przeobrażeniu rzeźby terenu na etapie budowy, zmianę stosunków wodnych wynikającą z odwodnienia obszaru i obniżenia zwierciadła wód gruntowych, punktowe zanieczyszczenie wód podziemnych i powierzchniowych oraz środowiska gruntowego w wyniku nieszczelności sieci,
- poborze wody i energii elektrycznej,

Zalesienie gruntów i pozostawienie w naturalnej formie terenów otwartych prowadzi jednak do pozytywnych zmian tj.:

- poprawa bilansu wody zlewni,
- powiększenie retencjonowania wody – gruntowego i glebowego, co zahamuje spływ powierzchniowy,
- hamowanie erozji wodnej i wietrznej, nadmiernemu przesuszeniu,
- poprawa jakości powietrza atmosferycznego,
- łagodzenie klimatu lokalnego,
- powstawanie bioróżnorodności,
- poprawa estetyki krajobrazu, podnoszenie walorów turystycznych, ochrona istniejących gatunków flory i fauny.

Skutki wynikające z realizacji ustaleń i ich ocena

Realizacja ustaleń projektu planu w zróżnicowany sposób ma wpływ na poszczególne komponenty środowiska tj. powietrze, powierzchnię ziemi, glebę, kopaliny, wody powierzchniowe i podziemne, klimat, zwierzęta i rośliny i na ich wzajemne powiązania oraz na ekosystemy i krajobraz.

Analizie poddane zostały tereny objęte nowym zainwestowaniem oraz tereny biologicznie czynne jako, że zmiany powstałe w wyniku realizacji planu będą na tych obszarach najbardziej istotne dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego i kulturowego. W celu oceny i określenia charakteru skutków realizacji ustaleń na środowisko dokonano podziału skutków zależności od:

- a) oceny oddziaływania – na pozytywne i negatywne,
- b) zasięgu przestrzennego oddziaływania – na lokalne, ponadlokalne i regionalne,
- c) odwracalności zjawisk – na odwracalne i nieodwracalne,
- d) trwałości – krótkotrwałe i długotrwałe.

Zabudowa mieszkaniowa (jednorodzinna i zagrodowa) z możliwością funkcji uzupełniającej (dotyczy realizacji nowych obiektów)

Komponent środowiska	Opis skutków wynikających ustaleń realizacji ustaleń	Ocena i charakter skutków
Powierzchnia ziemi, kopaliny, gleba	Likwidacja pokrywy glebowej	Negatywny, nieodwracalny, długotrwały, lokalny
	Procesy erozyjne na powierzchniach odkrytych	Negatywny, odwracalny, krótkotrwały, lokalny
	Przekształcenie stosunków wodnych	Negatywny, nieodwracalny, długotrwały, lokalny
Wody powierzchniowe i podziemne	Przenikanie zanieczyszczeń, głównie z gospodarstw rolnych	Negatywny, ponadlokalny długotrwały, odwracalny
	Spływ powierzchniowych i punktowych zanieczyszczeń	Negatywny, długotrwały, odwracalny, lokalny
Klimat i jakość powietrza	Emisja zanieczyszczeń ze źródeł niskich	Negatywny, lokalny, krótkotrwały, odwracalny,
	Modyfikacja warunków pogodowych	Negatywny, długotrwały, lokalny, nieodwracalny
Świat roślinny i zwierząt	Ubytek terenów biologicznie czynnych	Negatywny, długotrwały, lokalny, nieodwracalny
	Spadek liczebności i różnorodności gatunkowej na rzecz gatunków synantropijnych	Negatywny, długotrwały, lokalny, nieodwracalny

Tereny komunikacyjne

Komponent środowiska	Opis skutków wynikających ustaleń realizacji ustaleń	Ocena i charakter skutków
Powierzchnia ziemi, kopaliny, gleba	Likwidacja pokrywy glebowej	Negatywny, długotrwały, ponadlokalny, nieodwracalny
	Zanieczyszczenie gleb w pasie po obu stronach ciągów	Negatywny, odwracalny, krótkotrwały, lokalny
	Zmiana ukształtowania powierzchni terenu	Negatywny, nieodwracalny, długotrwały, lokalny
Wody powierzchniowe i podziemne	Spyływ zanieczyszczeń komunikacyjnych	Negatywny, długotrwały, ponadlokalny, odwracalny
Klimat i jakość powietrza	Emisja zanieczyszczeń komunikacyjnych,	Negatywny, długotrwały, lokalny, odwracalny
	Hałas i wibracje	Negatywny, odwracalny, długotrwały, lokalny
	Modyfikacja warunków pogodowych	Negatywny, nieodwracalny, długotrwały, lokalny
Świat roślinny i zwierząt	Ubytek terenów biologicznie czynnych	Negatywny, długotrwały, lokalny, nieodwracalny
	Spadek liczebności i różnorodności gatunkowej oraz obniżenie zdrowotności	Negatywny, długotrwały, ponadlokalny, nieodwracalny

Tereny czynne biologicznie: zieleni, gruntów rolnych, wód powierzchniowych, lasów i zalesień,

Komponent środowiska	Opis skutków wynikających ustaleń realizacji ustaleń	Ocena i charakter skutków
Powierzchnia ziemi, kopaliny, gleba	zachowanie pokrywy glebowej i adaptacja istniejących form użytkowania	Pozytywny, długotrwały, odwracalny, lokalny
	niedopuszczenie do stopniowej degradacji powierzchni ziemi	Pozytywny, długotrwały, odwracalny, lokalny
	zalesienie gruntów słabych klas	Pozytywny, długotrwały, nieodwracalny, lokalny
Wody powierzchniowe i podziemne	Ochrona zasobów wodnych	Pozytywny, długotrwały, nieodwracalny, ponadlokalny
	Poprawa bilansu wodnego	Pozytywny, długotrwały, nieodwracalny, lokalny
	Wspomaganie procesów samooczyszczania cieków	Pozytywny, długotrwały, odwracalny, ponadlokalny

Analiza ustaleń planu pozwala stwierdzić, że przemiany zagospodarowania terenu przewidziane w projekcie planu nie przyniosą poważnych zmian sposobu zagospodarowania i użytkowania terenu, które mogłyby spowodować radykalną zmianę stanu środowiska przyrodniczego.

Ocena stopnia zgodności ze Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Leoncin

Projekt ustaleń planu w pełni respektuje ustalenia *Studium*. Dotyczy to projektowanego rozmieszczenia terenów zabudowy i zagospodarowania terenów zgodnie z zasadami określonymi w *Studium* dla użytkowania terenów *strefy A- zainwestowania i rozwoju gospodarczego*. Z ogólnych zasad określonych w studium wynikają zasady wyposażenia obszaru w infrastrukturę techniczną.

Ocena stopnia zgodności z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi

Duża powierzchnia terenów pozbawionych trwałego zainwestowania pozostawia znaczne pole rozwiązań dla kształtowania jego struktury. Specyfika obszaru, jego lokalizacja w sąsiedztwie obszarów najwyższej ochrony przyrody determinuje zagospodarowanie terenu. Podstawowym ograniczeniem jest konieczność podporządkowania użytkowania zagospodarowania potrzebom zapewnienia prawidłowego funkcjonowania środowiska przyrodniczego oraz występowanie na znacznym obszarze wysokiego poziomu wód gruntowych, co sprawia, że teren przez większą część roku staje się podmokły, jest więc niekorzystny pod zabudowę.

Projekt planu zachowuje zgodność podstawowych cech zagospodarowania z uwarunkowaniami ekofizjograficznymi:

1. Teren przeznaczone pod zabudowę mieszkaniową zajmują miejsca korzystniejsze pod względem warunków fizjograficznych, głównie zlokalizowane wzdłuż dróg dojazdowych,
2. Nie przewiduje realizacji nowych obiektów o funkcji uciążliwych oraz inwestycji „mogących znacząco oddziaływać na środowisko”,
3. Tereny obejmujące miejsca położone nisko, w znacznej części podmokłe, o wyższej wartości przyrodniczej, niekorzystne dla zabudowy pozostają poza terenami przeznaczonymi pod zainwestowanie,
4. Rozwiązania w zakresie komunikacji wewnętrznej pozwolą na poprawę warunków dojazdu, poprzez modernizację nawierzchni i ograniczenia w postaci nieprzekraczanej linii zabudowy ciągi komunikacyjne spełnią standardy zamieszkania i funkcjonowania środowiska przyrodniczego,
5. Rozwiązania w zakresie infrastruktury technicznej (sieci przesyłowych) polegające na podziemnym sposobie ich prowadzenia są zgodne z zasadami estetyki i nie niszczą walorów krajobrazowych.

Ocena przewidzianych zmian w przypadku braku realizacji ustaleń planu

Nowe zainwestowanie i zagospodarowanie terenu zawsze powodują zmiany w środowisku przyrodniczym. Najczęściej jest to wpływ niekorzystny, którego całkowite wykluczenie jest niemożliwe, jednak odstąpienie od realizacji projektu planu zagospodarowania przestrzennego, może także spowodować niekorzystne zmiany, ponieważ prowadzenie polityki przestrzennej gminy przy braku planu nie jest wzmocnione koniecznością zachowania ustalonych w *studium* zasad i kierunków rozwoju gminy, a jedynie obowiązkiem przestrzegania przepisów szczególnych.

Brak realizacji ustaleń planu spowoduje ogólnie utrzymanie istniejącego stanu środowiska lub też jego pogorszenie – w przypadku, jeśli nie były by realizowane ustalenia dotyczące ochrony środowiska tj. zakaz lokalizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, zakaz odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi; obowiązek realizacji płyt obornikowych i zbiorników na gnojowicę Zakaz lokalizowania obiektów i urządzeń oraz prowadzenia działalności usługowej i wytwórczej mogącej powodować przekroczenia dopuszczalnych poziomów hałasu i zanieczyszczenia powietrza atmosferycznego, poza terenem działki budowlanej, do której jednostka organizacyjna posiada tytuł prawny; obowiązek zgodnego z zasadami ochrony środowiska unieszkodliwiania odpadów ochronę istniejących cieków wodnych i urządzeń melioracyjnych, zakaz usuwania, niszczenia i uszkodzania drzew, krzewów, zadrzewień ochronę istniejących lasów i gruntów leśnych, minimalny udział powierzchni biologicznie czynnej w powierzchni każdej działki wynosi dla zabudowy mieszkaniowej i zagrodowej – 50%, itd.

Ocena skuteczności ochrony bioróżnorodności

W celu ochrony bioróżnorodności, projekt planu ustalił:

1. Utrzymanie i rozbudowę systemu przyrodniczego w ramach wyznaczonych terenów, jako zieleni towarzyszącej innym funkcjom na poszczególnych terenach i działkach budowlanych – zieleni parkowa, ogrody przydomowe i zieleni przydrożna.
2. Przestrzeganie zasad gospodarowania zawartych w planie ochrony Kampinoskiego Parku Narodowego, oraz obowiązujących na terenach istniejącego obszaru Natura 2000 – PLC 140001 Puszcza Kampinoska,
3. Ochronę i utrzymanie w maksymalnym stopniu istniejących na poszczególnych terenach zadrzewień, zakrzaczeń, grup zieleni i pojedynczych drzew oraz odtwarzanie zieleni w miejscach koniecznego jej usunięcia, przy uwzględnieniu podstawowej funkcji terenów,
4. Ochronę, utrzymywanie i uzupełnianie istniejących lasów, skupisk zieleni śródpolnej, przyzagrodowej i w rejonie cieków wodnych,
5. Ochronę i otoczenie opieką starodrzewu (okazałych, starych drzew lub zespołów i grup drzew i krzewów o wysokiej wartości przyrodniczej i krajobrazowej, występujących np. przy zagrodach, drogach, ciekach wodnych itp.),
6. Zakaz wycinania starodrzewu z dopuszczeniem wycinki jedynie pod inwestycje liniowe lub ze względów bezpieczeństwa.

Reasumując, w układzie struktury przestrzennej obszaru objętego planem utrzymano istniejące na tym obszarze tereny zieleni o cechach zbiorowisk półnaturalnych, łąki, pastwiska, tereny rolne. Tereny biologicznie czynne obejmują znaczne powierzchnie, na których może zachodzić renaturalizacja siedlisk przyrodniczych w drodze sukcesji naturalnej. W zakresie ochrony korytarzy ekologicznych ustalenia planu nie powodują zamknięcia powiązań ekologicznych. Stworzono w ten sposób podstawy dla możliwie swobodnej wymiany potencjału genowego zasobów przyrody, jako czynnika zachowania różnorodności biologicznej. Przyszła realizacja ustaleń projektu planu w proponowanym kształcie może mieć więc pozytywny wpływ na stan zasobów przyrody i warunki ich egzystencji poprzez renaturalizację.

Ocena zgodności z przepisami prawa dotyczącymi ochrony środowiska

Nie stwierdzono naruszeń wymogów prawa ochrony środowiska dotyczących gospodarki przestrzennej i oddziaływania na środowisko rozszerzanych przestrzennie elementów zagospodarowania. Istotnym elementem polityki przestrzennej planu jest niedopuszczenie do lokalizacji na całym obszarze przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których jest wymagane lub może być wymagane sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Ocena właściwych proporcji pomiędzy terenami o różnych formach użytkowania

Funkcja terenu	Oznaczenie	Nr na rysunku planu	Sumaryczna powierzchnia (ha)	Udział procentowy
Mieszkaniowa i usługowa	MN	1,2,3,4,5,7,8,9,12,14,16,17,18,20,22,23,25,27,28,29,30,33,34,36,38,39,40,41,42,44,45,46,47,128	52,63	21,1
	RM	6,11,13,19,21,31,32,35,37,43	3,58	1,4
	U.MN	10,15,24,26	1,65	0,7
Suma - osadnictwo			57,86	23,2
Leśna	ZL	63 - 78, 80 -96	11,61	4,7
	ZLD	99,100	0,53	0,2
	ZN	79,97,98	5,95	2,4
Rolna	Z	48 - 51	0,30	0,1
	WS, WR	52 - 62, 120 - 124	4,09	1,6
	R.Z	101 - 119, 125,126,127	169,20	67,8
Suma - tereny biologicznie czynne			191,68	76,8
Suma sum			249,54	100

Bilans proporcji pomiędzy różnymi formami użytkowania i zagospodarowania terenu wykazuje, że projekt planu nie wprowadza istotnych zmian w strukturze użytkowania. Nadal dominować będzie rolnicze użytkowanie (67,8% powierzchni terenu). Przewaga terenów niezainwestowanych, czynnych biologicznie (76,8%) wpłynie na prawidłowe funkcjonowanie środowiska przyrodniczego obszaru i złagodzi negatywne oddziaływanie na środowisko skutków realizacji zamierzeń inwestycyjnych. W skutek realizacji planu nie zwiększy się natomiast w zauważalny sposób lesistość obszaru (jedynie o 0,2%), która należy pomimo sprzyjających uwarunkowań do najniższych w regionie.

Ocena ochrony walorów krajobrazowych i kulturowych

W celu zachowania ładu przestrzennego i utrzymania charakteru zabudowy wprowadzono zapisy dotyczące gabarytów, formy i nachylenia dachu, wysokości i formy architektonicznej obiektów mieszkalnych i niemieskalnych oraz pozostałych elementów zagospodarowania.

Plan ustala ochronę obiektów zabytkowych, znajdujących się w ewidencji Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków oraz stanowisk archeologicznych nr ew. AZP: 3-61/4,91; 53-61/7; 53-61/8; 53-61/13; 53-61/18; 53-61/21; 53-61/23; 53-61/26; 53-61/28; 53-61/31,152; 53-61/71; 53-61/72; 53-61/73; 53-61/74; 53-61/75; 53-61/76; 53-61/77; 53-61/78; 53-61/79; 53-61/80; 53-61/86; 53-61/87; 53-61/88; 53-61/89; 53-61/90; 53-61/101; 53-62/34; 53-62/36; 53-62/50; 53-62/64). Konieczność poprzedzenia odpowiednimi pracami wykopaliskowymi wszelkich działań zmierzających do zmiany dotychczasowego zagospodarowania lub prowadzenia prac ziemnych w zasięgu ww.zaewidencjonowanych stanowisk archeologicznych chroni walory krajobrazowe obszaru.

Ocena potencjalnych zagrożeń dla środowiska i ludzi wynikających z realizacji ustaleń

Realizacja ustaleń planu może zwiększyć antropopresję na środowisko przyrodnicze. Wkraczanie części inwestycji w wolną przestrzeń przyrodniczą jest związane z przekształceniem powierzchni terenu, ze zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej, co może prowadzić do osłabienia struktur przyrodniczych i zmian w środowisku roślinnym i zwierzęcym.

Zagrożenie dla środowiska i ludzi może być spowodowane:

- podtopieniem terenu,
- przekształceniem powierzchni terenu,
- zmniejszeniem powierzchni biologicznie czynnej i uszczuplenie przestrzeni rolnej,
- obniżeniem walorów przyrodniczych i krajobrazowych,
- osłabieniem struktur istotnych dla funkcjonowania przyrody,
- skażeniem wód podziemnych,
- zmianami w środowisku roślinnym,
- emisją pola elektromagnetycznego,
- emisją spalin i hałasu.

Środowisko przyrodnicze na części terenu posiada niską odporność na degradację, grunty niespoiste nie są odporne na zanieczyszczenia, co negatywnie może wpłynąć na wody podziemne, których głównym źródłem zanieczyszczeń wód podziemnych i powierzchniowych jest intensywna uprawa roli i chów zwierząt.

Ocena skutków dla istniejących form ochrony przyrody i zmian w krajobrazie kulturowym

Istotnym elementem polityki przestrzennej planu mającym wpływ na ochronę przyrody jest:

- niedopuszczenie do nowej lokalizacji na całym obszarze przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których wymagane jest sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko,
- niedopuszczenie nowej lokalizacji dla funkcji uciążliwych dla środowiska,
- pozostawienie terenów biologicznie czynnych zajmujących trwałe użytki zielone wzdłuż cieków i kompleksy leśne w dotychczasowym użytkowaniu,
- niedopuszczenie do zerwania powiązań ekologicznych.

Dla sąsiadującego obszaru objętego ochroną w ramach sieci NATURA 2000, Puszcza Kampinoska, wymagane jest opracowanie planu ochrony, który obejmie także obszar pozostający w strefie oddziaływania. Zostaną w nich określone istniejące i potencjalne zagrożenia, warunki zachowania bądź przywrócenia walorów przyrodniczych, najkorzystniejsze sposoby rozwiązywania konfliktów na linii człowiek-przyroda, sposoby

realizacji planu, system kontroli i monitoringu. Będą to plany samodzielne lub wkomponowane w lokalne plany zagospodarowania.

Ocena zmian w krajobrazie

Nowe, niewielkie zespoły zabudowy mieszkaniowej nie wpłyną w znaczący sposób na obecny krajobraz obszaru. Realizacja zawartych w ustaleniach planu wytycznych dotyczących architektury nowo wznoszonych obiektów, ich wzajemnej harmonizacji, zapewni ograniczoną poprawę krajobrazu terenów mieszkaniowych.

Rozwiązania eliminujących lub ograniczające negatywne oddziaływania na środowisko

Realizacja ustaleń powinna odbywać się w sposób pozwalający zachować równowagę przyrodniczą. Negatywne skutki dla środowiska ograniczyć może „kompensacja przyrodnicza” tj. zespół działań (rekultywacja gleby, zalesienia, tworzenie skupisk roślinności) prowadzących do przywrócenia równowagi przyrodniczej, wyrównanie szkód wyrządzonych na danym terenie. W celu ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowiska, dla obszaru sieci NATURA 2000 i obszaru KPN wymagane jest sporządzenie planów ochrony.

W rozwinięciach należy stosować Najlepsze Dostępne Techniki (BAT) np. poprzez efektywne wykorzystanie zasobów środowiska jak woda, energia, surowce, wytwarzanie produktów i stosowanie surowców przyjaznych dla środowiska, minimalizacja odpadów, itp.

Ograniczenie zanieczyszczenia powietrza i hałasu komunikacyjnego

W celu zmniejszenia negatywnego oddziaływania zanieczyszczeń i hałasu komunikacyjnego wskazana jest modernizacja i podwyższanie standardów dróg, pozostawienie w miarę możliwości zadrzewień i zakrzaczeń przydrożnych.

Poprawa bezpieczeństwa ruchu drogowego i warunków podróżowania może nastąpić poprzez eliminację środków transportów, które nie posiadają odpowiednich parametrów.

W celu poprawy jakości powietrza atmosferycznego niezbędnym jest wdrażanie systemów wykorzystujących czyste ekologicznie nośniki energii dla zaopatrzenia w ciepło, w tym zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii do produkcji energii elektrycznej i ciepła zgodnie z „Programem możliwości wykorzystania odnawialnych źródeł energii dla Województwa Mazowieckiego”.

Ochrona gleb

Pozytywne oddziaływanie rolnictwa na środowisko polega na stosowaniu przyjaznych dla środowiska metod produkcji rolniczej oraz wielofunkcyjnym użytkowaniu przestrzeni rolniczej, poprawiającym krajobraz wiejski poprzez utrzymanie sąsiadujących ze sobą ekosystemów. W świetle zasad zrównoważonego rozwoju o walorach jakościowych przestrzeni rolniczej świadczy krajobraz wiejski z zasobami przyrodniczymi, tradycyjny sposób gospodarowania z ekstensywnymi enklawami użytków zielonych, terenów bagiennych i nieużytków, na których występuje bogactwo flory i fauny.

W celu ochrony gleb obszaru działania należy ukierunkować na:

- utrzymanie tradycyjnego, urozmaiconego krajobrazu rolniczego, w tym zachowanie tradycyjnych praktyk gospodarczych na terenach rolnych,
- preferowanie proekologicznych kierunków aktywizacji gospodarczej,

- wykorzystanie gleb zgodne z walorami przyrodniczymi i klasie bonitacji,
- utrzymanie jakości gleb i ziemi na poziomie wymaganych standardów,
- niedopuszczenie do zmiany stosunków wilgotnościowych w glebach,
- upowszechnianie zasad dobrej praktyki rolniczej, zwłaszcza w zakresie stosowania nawozów mineralnych i chemicznych środków ochrony roślin, nawożenia i gospodarowania obornikiem i gnojowicą, wprowadzenia zadrzewień i zakrzewień śródpolnych,
- prowadzenie okresowych ocen ich jakości,
- przeznaczenie na cele nierolnicze i nieleśne gruntów najniższej przydatności rolniczej,
- zalesienie gruntów nieprzydatnych dla rolnictwa,
- zakładanie i pielęgnowanie zadrzewień śródpolnych,
- zaniechanie wypalania roślinności na łąkach, pastwiskach i nieużytkach

Ochrona wód

W celu zmniejszenie emisji zanieczyszczeń do wód powierzchniowych, podziemnych, konieczne są:

- zabiegi sanitacyjne wsi, poprawa wyposażenia w lokalną infrastrukturę techniczną tj. komunalne systemy zaopatrzenia w wodę, odprowadzenia ścieków, zorganizowane formy gromadzenia i odbioru odpadów, gazyfikacja,
- ograniczenie spływu zanieczyszczeń azotowych ze źródeł rolniczych poprzez budowę płyt obornikowych i zbiorników na gnojówkę, upowszechnienie dobrych praktyk rolniczych,
- przestrzeganie zakazu odprowadzania nieoczyszczonych ścieków do wód powierzchniowych i do ziemi.

Ochrona krajobrazu rolniczego

W celu ochrony krajobrazu należy użytkować elementy tego krajobrazu w sposób ekstensywny, zgodny z zasadami zrównoważonego rozwoju, zachowując naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, podmokłości, starorzecza, miedze.

Wnioski

1. Ustalenia planu są zgodne z podstawowymi kierunkami zagospodarowania przestrzennego, celami rozwoju i głównymi działaniami wyznaczonymi w *Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Leoncin* oraz powiatowym i gminnym planach ochrony środowiska.
2. Zaproponowana w projekcie *planu* zmiana sposobu zagospodarowania terenu uszczupli powierzchnię terenów otwartych, nie wpłynie jednak w zauważalny sposób na stan środowiska przyrodniczego.
3. Uwarunkowania przestrzenne i środowiskowe obszaru dopuszczają (w ograniczonym zakresie) możliwość rozwoju funkcji mieszkaniowej.
4. Najbardziej istotne ustalenia z punktu ochrony środowiska przyrodniczego, to:
 - niedopuszczenie do nowej lokalizacji na całym obszarze przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, dla których wymagane jest sporządzenie raportu o oddziaływaniu na środowisko,
 - niedopuszczenie nowej lokalizacji dla funkcji uciążliwych dla środowiska,
 - pozostawienie terenów biologicznie czynnych zajmujących trwale użytki zielone wzdłuż cieków i kompleksy leśne w dotychczasowym użytkowaniu,
 - niedopuszczenie do zerwania powiązań ekologicznych.
5. Ustalone proporcje pomiędzy przeznaczeniem terenów na poszczególne cele pozwalają na zachowanie na tym terenie równowagi przyrodniczej.
6. Do najistotniejszych dla ludzi zagrożeń obszaru zaliczono zagrożenie powodziowe.
7. Uwzględnione zostały obszary przyrodnicze, objęte ochroną prawną, które stanowiły podstawę rozwiązań w zakresie zasad ochrony środowiska.
8. Planowe formy zagospodarowania nie pogorszą w zauważalny sposób stanu środowiska obszaru, ani nie wpłyną znacznie na obecny krajobraz obszaru. Nie przewiduje się w wyniku realizacji ustaleń przekroczenia standardów jakości środowiska.
9. Zminimalizowanie negatywnych skutków dla środowiska planowanych inwestycji osiągnąć można poprzez zastosowanie nowoczesnych technologii oraz przestrzeganie ustalonych zasad ochrony środowiska.
10. Rozwiązania infrastrukturalne, w tym komunikacyjne zaproponowane w projekcie planu z jednej strony -spełniać będą właściwe standardy zamieszkania, z drugiej – nie stanowią zagrożenia dla funkcjonowania środowiska przyrodniczego.
11. Uwarunkowania przyrodnicze wskazują na możliwość i celowość objęcia zalesieniami większej części obszaru, niż przewiduje to projekt planu.

Literatura i wykorzystane materiały

- Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Leoncin 2001 r.,
- Opracowanie ekofizjograficzne miejscowości Nowy Wików i Michałów, gmina Leoncin,
- Geografia fizyczna Polski, J. Kondracki, PWN Warszawa 1978 r.,
 - Kondracki J., *Geografia regionalna Polski*, Wydawnictwo Naukowe PWN, Warszawa 1998.
- Stan środowiska w województwie mazowieckim, Raport Wojewódzkiego Inspektora Ochrony Środowiska w Warszawie, 2005 r.,
- Program Ochrony Środowiska Gminy Leoncin,
- Program Ochrony Środowiska dla powiatu nowodworskiego,
- Rocznik statystyczny województwa mazowieckiego, US Warszawa 2006 r.,
- Jakość i zagrożenia wód powierzchniowych w województwie mazowieckim, Raport Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Warszawie 2002 r.;
- Przyroda Mazowska i jej antropologiczne przekształcenia, pod redakcją A. Rychling, Pułtusk, 2003 r.;
- Problemy rozwoju zrównoważonego w kształtowaniu obszarów wiejskich, prof. J. Mosiej,
- Bilans zasobów kopalin i wód podziemnych w Polsce, Ministerstwo Środowiska, Państwowy Instytut Geologiczny, Warszawa 2005 r.

Regulacje prawne:

1. Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 listopada 2002r. w sprawie szczegółowych warunków, jakim powinna odpowiadać prognoza oddziaływania na środowisko projektów planów zagospodarowania przestrzennego (Dz. U. Nr 197, poz. 1667);
2. Ustawa O planowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz. U. Nr 80, poz. 717);
3. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz.902, z późn. zm.);
4. Ustawa Prawo wodne z dnia 18 lipca 2001r. (Dz.U. z 2005 Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.)
5. Ustawa z 3 lutego 1995 r. O ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz. U. z 2004 Nr 121, poz.1266);
6. Ustawa Prawo budowlane z dnia 7 lipca 2004r.(jednolity tekst Dz.U. z 2000r nr 106 poz.1126 z późn. zm.)
7. Ustawa z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2004 r. Nr 92, poz. 880)
8. Ustawa Prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 luty 1994 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 228, poz.1947)
9. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. o odpadach (Dz.U. z 2007r. Nr39, poz.251, z późn. zm),
10. Ustawa z dnia 20 stycznia 2005 r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji (Dz. U. z 2005 r. Nr 25 poz. 202 z późn. zm.);
11. Ustawa z dnia 27 lipca 2005 r. o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1495),
12. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 8 lipca 2004r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzeniu ścieków do wód lub ziemi oraz w sprawie substancji szczególnych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 168 poz. 1763) ,
13. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 września 2002r. w sprawie standardów jakości gleb oraz standardów jakości ziemi Dz.U. nr 165 poz. 1359
14. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. *w sprawie dopuszczalnych norm hałasu,*

wraz z wydanymi, na podstawie upoważnień w nich zawartych, rozporządzeniami.